

OPINIÓ

LLUÍS TORNER SABATA, BERGUEDÀ AL MÓN

PERSPECTIVA

Jaume Farguell i Sitges

PRESIDENT DEL CASAL D'EUROPA AL BERGUEDÀ

No resulta fàcil escriure un article sobre el nostre personatge d'avui, atesa la seva àmplia dimensió i el limitat espai disponible. Per començar, obligat em veig a sintetitzar el dens capítol del seu historial acadèmic i professional i dels honors merescuts.

Llicenciat en Ciències Físiques per la UAB, doctor i catedràtic a la UPC; guardonat per la Generalitat com a jove investigador en Promoció de la Recerca Universitària, premi de l'Optical Society of America, president de l'Associació Catalana d'Entitats de Recerca, Premi Nacional 2016 per aquesta activitat, creador i director de l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO), etc.

Fill del Josep i la Montserrat, un matrimoni d'abnegats treballadors al capdavant de la carnisseria del poble, Lluís nasqué el 20 de setembre del 1961 al llavors veí municipi de la Vallldan, absorbit just cinc anys després pel de la ciutat de

Berga, beneficiada en esperit i paisatge, pel sagrat regal de la muntanya de Queralt, així com materialment també, pel polígon industrial plantat damunt la verda planura als peus de la serra queraltina i on l'exemplar parella del Josep i la Montserrat igualment hi ha deixat una ferma petjada.

I així fou que en aquella llar coratjosa i lluitadora la desperta ment de Lluís Torner es desenvolupà amb irreductible fermesa des dels llunyans anys d'infantesa a l'escola de la Vallldan fins a la brillant culminació dels seus estudis universitaris.

La consagració professional de Lluís Torner es produí l'any 2002 amb l'audaç i imaginativa creació de l'ICFO, que ell mateix dirigeix, al Parc Mediterrani de la Tecnologia de Castelldefels i que, amb una seixantena de laboratoris i 400 vocacionals investigadors vinguts d'arreu, ha esdevingut un poderós centre de referència internacional.

L'objectiu de l'ICFO rau en la recerca científica al camp de la fotònica o ciència de la llum, disciplina poc popularitzada fins fa poc, però ja a bastament prestigiada avui per les insospitades perspectives que propicia l'energia lumínica des de la seva generació fins al seu control i aprofitament.

I naturalment, pel que fa a les seves múltiples aplicacions pràctiques. Des de les tecnologies de la informació al camp de la medicina en els vessants de diagnò-

ARXIU PARTICULAR

Lluís Torner davant l'Institut de Ciències Fotòniques

si i guariment de moltes malalties, singularment oftalmològiques, fins a esperadores iniciatives en la lluita contra el càncer.

A banda d'això cal subratllar la seva aplicació, amb el concurs del làser, en mil quotidianes operacions físiques, siguin gràfiques, tèrmiques o d'altres.

No puc cloure aquestes ratlles sense retornar a la condició berguedana de Lluís Torner. Una pertinença tan sovint per ell vindicada per a plaer i honor nos-

tre i que, com a mínima i indispensable retribució, li han demostrat els veïns de la Vallldan, i l'any 2012 el Casal d'Europa lliurant-li el premi «Berguedans al Món».

Ja ben guanyada la projecció mundial, Torner manté tan intacta la senzillesa de l'home savi, com l'orgull per les arrels i la gent del seu poble de naixença, que si fa mig segle feu possible l'eixamplament, en cos i ànima, de la ciutat de Berga, igualment aleshores ens lliurà el regal de l'avui més il·lustre dels nostres ciutadans.

POLÍGONS D'ACTIVITAT ECONÒMICA I TERRITORI

TRIBUNA

Enric Masana

SECRETARI DE LA DEMARCACIÓ DE COMARQUES CENTRALS DEL COAC

Fa pocs dies es va celebrar al CTM una jornada formativa i informativa sobre les ajudes de la Diputació de Barcelona destinades a la millora dels Polígons d'Activitat Econòmica del Bages (PAE), polígons industrials per entendre'ns. Una jornada amb diverses taules de debat participatiu, enriquidores i interessants. La tasca de la Diba de classificar les ajudes priorititzant temes estratègics i innovadors queda, però, lluny d'allò que caldria fer per dotar el país de polítiques i actuacions realment efectives en la gestió dels PAE. Els motius que frenen el canvi d'aquesta gestió són bàsicament dos: uns límits de terme municipal d'origen medieval totalment desvinculats de les actuals dinàmiques socioeconòmiques i, en segon lloc, un finançament dels ens locals totalment insuficient i que se sosté bàsicament amb els IBI i els IAES de les activitats generades dins dels límits obsolets dels seus termes municipals.

Avui en dia els factors que influeixen en la promoció del sòl vinculat als PAE depenen de preexistències i potencials de desenvolupament que queden per sobre de visions o decisions purament locals. Ja no estem parlant de centrifugar activitats molestes o insalubres que cal desplaçar del centres urbans, sinó de pla-

nificar estratègies econòmiques d'àmbit territorial. Per tant, és absolutament necessari desvincular la planificació i gestió dels PAE dels planejaments d'àmbit municipal. El potencial econòmic d'un territori l'hi donen les seves xarxes d'infraestructures viàries i ferroviàries, les xarxes de comunicacions i energia, la gestió i depuració dels seus recursos hídrics, i el potencial del seu capital humà, amb solvència de talent, coneixement i preparació. Cal entendre, doncs, els sòls destinats a activitats econòmiques com a sistemes generals territorials, com ho són les infraestructures o els grans equipaments.

El Bages, gràcies al potencial hídric del Llobregat i el Cardener, la mineria del carbó del Berguedà, i l'extracció de sal i potassa, ha esdevingut un referent històric de la industrialització del país. Aquest llegat persisteix, configurant una V entre les dues conques, de Cardona a Navàs, i convergent a Manresa i municipis veïns (la nostra petita àrea metropolitana), fluïnt després cap al Baix Llobregat. Cal fer una lectura conjunta d'aquest potencial per tal de desenvolupar estratègies econòmiques comunes. El Bages, a més del seu teixit industrial, té una situació de centralitat geogràfica estratègica, una important cruïlla d'eixos viaris, dues línies ferroviàries, i uns centres universitaris i de recerca d'alt nivell, que li atorguen un paper privilegiat si el gestionem correctament.

Fins aquí la part fàcil dels visionaris benintencionats i un xic ingenus com jo. No ens enganyem, caldrà un gran esforç i un gran esperit de generositat per poder construir, des de la base, unes eines de gestió, ara inexistents. No tenim, avui en dia, cap entitat que pugui desenvolupar aquestes estratègies de visió supramuni-

cipal, i per tant caldrà teixir-les de manera molt transversal amb complicitats compartides entre les entitats locals i els agents econòmics i socials del territori, amb voluntat, convicció, creativitat i una bona dosi de pensament disruptiu per arribar a enteses. Caldrà generar convenis, consorcis, i tota mena d'acords. Recordem l'entitat PTB? Els Consells Comarcals poden ajudar en aquesta tasca, però no tenen els mitjans tècnics i econòmics, ni les atribucions per impulsar aquestes estratègies, que a més han de sorgir del convenciment col·lectiu i el pacte, i no de la imposició des de dalt. Com a correspondència al criteri de considerar els PAE com a sistemes generals caldria consensuar i redactar una figura de planejament territorial a manera de Pla Director dels PAE del Bages, i una entitat que pugui gestionar-la.

L'altre gran escull a resoldre per dur a terme aquestes polítiques comunes és l'eterna discussió sobre com es gestiona el repartiment de càrregues i beneficis d'aquesta gestió supramunicipal del territori. Aquest és un tema de país i que afecta molts indrets. A títol d'exemple, podem considerar el cas de Manresa, sense gaire marge de creixement del seu sòl industrial, i de Sant Fruitós de Bages, amb excedent pel que fa a potencial de terrenys destinats a activitats econòmiques. Sant Fruitós de Bages, en la revisió del POUM que s'està redactant, ja juga amb visions estratègiques de territori, lloables en l'actitud però que caldria analitzar i consensuar amb la complicitat dels municipis veïns. Caldrà veritable voluntat d'entesa i generositat per dur a terme convenis que donin noves solucions per resoldre aquests desequilibris. No té sentit que Manresa planifiqui més sòl in-

dustrial en el seu terme municipal, podent arribar a convenis amb Sant Fruitós de Bages, o altres municipis veïns, per tal de fer promoció conjunta consorciada, i arribant a acords pel que fa al repartiment de les càrregues i beneficis derivats d'aquestes oportunitats de planejament de caire supramunicipal.

Un cop entès el sòl dels PAE com a sistema general del territori, cal fer un diagnòstic acurat de les seves mancances, analitzant el seu potencial pel que fa a l'accés a l'energia, les estacions de depuració, les xarxes de dades, els accessos rodats, l'amplada i radi de gir dels vials, la connexió viària i ferroviària, la dimensió de la parcel·lació, la topografia, les normatives urbanístiques de planejament, etc. En aquests moments tenim PAE buits i sense futur, i demandes del mercat exterior que no es poden cobrir per no tenir oferta adaptada als seus requeriments. Aquesta diagnosi conjunta de tots els PAE ha de servir per prioritzar les actuacions, amb una política comuna consensuada i on el territori i tots els seus agents hi surtin guanyant.

Lluny queda el fet que cada municipi lluités per tenir rotonda, pavelló i polígon industrial. Cal encarar els nous temps amb una visió conjunta. Alguns polígons caldrà requalificar-los, i canviar-ne l'ús o la parcel·lació, d'altres potser caldrà desqualificar-los i indemnitzar els propietaris, i d'altres caldrà millorar-los amb criteris de prioritització basats en el coneixement i visió estratègica conjunta del problema. Altra manera seria començar la casa per la teulada.

El Bages té potencial per ser considerat zona industrial estratègica i prioritària si remem tots en la mateixa direcció i amb visió de futur. Ens hi posem?